

Jól számlált napok

„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!” (Zsoltár 90,12)

Az elmúlt év és az évkezdhet sokak számára az elmúltak számbavételét, és az eljövendőkre történő felkészülést, számvetést jelent. Sikerek és sikertelenségek, örömök és szomorúságok, amelyeket múltunkban megéltünk, s a reménység, hogy több örömteli esemény vár ránk, mint örömtelen. Óév utolsó napjaiban sok-sok népszokásról, jóslásról, jelekről lehet hallani a hírközlő eszközökben, majd jön a petárda, tűzijáték, a figyelemelterelés különböző változatai. Ezek eredménytelenségét általában elfelejti a babonában hinni akaró ember, s a következő év végén ismétlődik minden, ami a mulandóságról, s annak eltakarásáról szól. Ahogy Pál apostol fogalmaz a Korinthusiakhoz írt levelében „együnk, igyunk, mert holnap úgyis meghalunk”, mint a mulandóság jelmondata.

Igaz, a lélek mélyén hiányérzet marad az emberekben, de kevesek kérdezik, ebben a „kínálat özönben”: Mit jelent jól számlálni napjainkat? A zsoltáriró által megfogalmazottak szerint, napjaink jó számlálását tanulnunk kell. Tanulni igazából csak attól lehet, aki többet tud, nagyobb ismerettel rendelkezik. A mulandó ember csakis a Örökkévalótól tanulhat igazán. A mulandót egyedül vele és általa lehet örökkévalóvá változtatni. Ebben ugyanis nem segítenek a népszokások, jóslások, babonák. Ezek csak eszközök a kísértő számára, hogy sokakat megtévesszen, és hiábavaló idővesztést jelentenek az amúgy is folytonos időzavarban élő embernek. Tanulni, csakis Isten igéjéből lehet, mert maga Simon Péter mondja a Megváltónak: „Uram kihez mehetnénk? Az örök élet beszéde van nálad.”

Megismerni Isten akaratát, szeretetét és kegyelmét, nem idővesztés, mint ahogy sokan érzik mondva: Nincs időm a templomba menni, mert munkám, családi kötelességeim teljesen lefoglalnak. Otthon imádkozom. A keresztyén szolgálatnak része az imádság, de csak egy része, ami azt jelenti nem élek igazán az

Téli örömök

Ige tanítása szerint és igazából nem is törekszem hitem erősítésére. A jól számlált napok helyes értékrendet és időbeosztást is jelentenek. Legfőbb érték nem csak az élet, hanem az örök élet! Ha ezt elfogadtam Jézus Krisztus által, akkor úgy élek, hogy azt el ne veszítsem. De mikor tapasztalom meg a „bölcs szív” ajándékát? Még a lelkészekről szóló közmondás is így hangzik: A jó pap holtig tanul, mégis tanulatlanul hal meg! Ez csak azt fejezi ki, amit Pál apostol így foglal össze: „most tükör által, homályosan látunk.” A – bölcs szív – azt jelenti, egyre tisztábban érzem, Isten kegyelme nélkül nem teljes az életem! Ez az érzés arra ösztönöz, hogy felmérjem mitől lett túlszűfolt, túlterhelt az életem. Ez az érzés arra ösztönöz, hogy elhagyjam a hiábavalót, a mulandót, s rábízam életemet az Úrra. Ez a keresztyén ember

mindennapi tanulási folyamata. Ha eszerint élek, napról napra azt tapasztalhatom meg, hogy feloldódnak feszültségeim, egyre inkább megszűnnek időzavaraim, s Úr segítségével megoldódnak problémáim. A kegyelem rendje szerint formálódnak napjaim, életem dolgai. Ennek megélését kívánja minden kedves Olvasónk számára a 31. évfolyamába lépett lapunk Szerkesztősége.

Csoma L

Még rendelhető!

A Szeretetnaptár 2024-es kiadása és a Református Újság a 2024-es évre még rendelhető szerkesztőségünk címén.

076 74 Drahňov - Deregyő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

Körforgásban vagyok! És akkor...?(!)

Remélem, megbocsátja a Kedves Olvasó, hogy e hónapban „cseréltünk” Annamáriával, így most ő szól a fiataljainkhoz a gyermekek számára készített rovatban. Én pedig, ez alkalommal, írásban osztom meg gondolataimat az élet egyik leghétköznapibb velejárójáról: a betegségről. Miután életemnek szinte szerves részévé vált a betegség, amellyel negyedik éve próbál megküzdeni a szervezetem, az érzések és benyomások széles skáláján forgok körbe... néha saját magam körül. Amikor először hallottam a diagnózisomat, megdöbbenett saját, idő előtti elhalálozásom gondolata. Addig valahogy úgy képzeltem az életem végét, hogy majd valamikor 90 éves korom környékén, amikor már minden ügyemet lezártam, *futásomat elvégeztem*, amikor már meglátogattam azokat a történelmi helyeket, amelyek valaha is felkeltették érdeklődésemet, miután már minden könyvet elolvastam, minden sorozatnak a végére értem, miután megérhettem, hogy a szerettem élete biztonságban és boldogságban telik, szóval, miután mindent megvalósítottam, amit szépnek és áldottnak tartok, nos, akkor majd, egy kora őszi délutánon, szépen lehunyom a szemem egy kis pihenőre, és szinte nem is érzékelem majd, hogy egyszer csak, az Úr elé kerültem.

Ehelyett, nem egészen 44 évesen, és igen, tudom, hogy sokaknak még ennyi idő sem jut ezen a földön, mégis, viszonylag fiatalon, egy nem túl szép májusi napon, egy kávé mellett, egy, gyermekkorom óta ismert orvos által, elhangzott a szó, amely mindent megváltoztatott: rák. S bár lelkésként többször is szembesültem ezzel a szóval, mégsem fogtam fel igazán, hogy ez a rövidke szó, három betű csupán, teljes mértékben átformálja mindazt, amit addig az életről, halálról, s magáról a betegségről tartottam. Az első körforgás, szinte szédülés, akkor következett be. Én, aki, ha tehettem, messziről elkerültem az orvosokat, meg is szidott némelyikük, hogy kihagytam egy-egy megelőző (preventív) vizsgálatot, s mindig az volt az elképzelésem, hogy ezek a dolgok „másokkal” történnek meg, szóval, többé nem bújhattam ki a megengedhetetlen valóság elől: beteg vagyok. Többé nem hagyhattam figyelmen kívül, mi történik velem. Hónapokon keresztül hazudtam magamnak, elodáztam az orvos felkeresését, még akkor is, amikor már fájdalmas volt ülni, állni, járni... Én

pedig újra és újra azzal hitegettem magam, hogy még nem akkora a baj, á, nem vagyok én beteg, különben is, most *nem érek rá* beteget „játszani”.

„Életünk ideje hetven esztendő, vagy ha több, nyolcvan esztendő, és nagyobb részük hiábavaló fáradság, olyan gyorsan eltűnik, mintha repülnénk.” (90. zsoltár) Nekem úgy tűnt, hogy az a meg nem élt 44 év vészes gyorsasággal tűnt el, mintha még nem is éltem volna igazán. Aztán, egyetlen rövid szó, a rák, megdöbbenő hirtelenséggel, átlökött az egészségesek világából a betegekébe. Azokhoz, akiket sajnálunk. Amíg megvolt még a hajam, szinte nyugodt voltam, senki nem tudja, nem kell az elviselhetetlen szánalommal szembesülnöm. Aztán iszonyatosan nehéz volt parókával a fejemen kilépni az emberek közé. Félttem, hogy valaki belém lök a boltban, elmozdul a póthaj, és mindenki szánakozva fog majd nézni. Talán ez

Simon András grafikája

az, ami a legtöbb félelemmel töltött el, hogy mindenki tudni fogja. Többé nem leszek csak nő, asszony, hanem én leszek A beteg nő. Nem leszek „csak” feleség és anya, aki odáig jól-rosszul (ítélje meg az Úr) elláttam a küldetésemet. Mostantól én leszek a kiszolgáltatott, a gyenge, aki belesodortam a családomat ebbe a félelmetes körforgásba: 3 hetente kemoterápia, fájdalmas lábadozás, mellékhatások, hetente vérvétel, vizsgálatok, allergiás reakciók... A hosszútávú tervekből lassan el kellett engedni mindent, ami nélkülözhető, felszínes, s átértékelni, mi az, amit meg lehet és meg kell tartani. Az akkor alig 13 éves gyerekeket látni, ahogyan hirtelen lefoszlik róla a gyermekkori, szülők nyújtotta biztonságérzet, és hamar átformálódik szinte koravén felnőtté, aki hirtelen szembesül szülei halandóságával... A gyerekem helyett én váltam a család gyerekévé, a gyülekezet-

ben engem kellett lelkigondozni az első időkben. Engem kellett vigasztalni, miközben az Úr azért rendelt oda, hogy én vigasztaljak. Nagyon nehéz volt elfogadni ezt a kiszolgáltatott helyzetet. Eltartott pár hónapig, amíg képes voltam megráznom magam, lerázni magamról az önsajnálattal, és kimondani: a betegség körforgásában vagyok... és akkor?! Akkor mi van? Mi változott meg igazán? Mit sirassak el?

Nem akarom elbagatelizálni a betegség súlyosságát. Azt lehetetlennek, vagy inkább, egészségtelennek tartom viszont, hogy éveken keresztül, a *halál árnyékának völgyében járva*, ugyanabban a reménytelen lelkiállapotban éljek. Egy, nem olyan régen elhunyt, lelkész mondta egyszer, miután szüleit viszonylag gyors egymásutánban elvesztette: milyen lelkész volnék, ha saját magam számára nem tudnék vigasztalást találni?!

Körforgásban élek. Kezelések, hetek, napok, vizsgálatok. Szolgálat, munka, háztartás. Néha olyan érzés ez, mint amikor José Arcadio, Marquez 'Száz év magány' című regényében, egy keddi napon arra ébred, hogy ismét hétfő van, s azután egy fához kötözve éli le az életét, minden napot egyformán, hétfőként élve meg. Az idő körbe-körbe jár, és bár végtelennek tűnik ez a körforgás, a betegség által mégis van egy pont, ahol a bizonytalanság bizonyossággá válik. Elsiratni csak azt érdemes, ami hiábavaló volt. A drága, elvesztegetett időt és alkalmakat. A kihagyott lehetőségeket. A figyelmen kívül hagyott figyelmeztető jeleket. A szándékkal meg nem hallott bocsánatkérést. Az elhessegetett vigasztaló szót. A legyintést, ha valaki azt mondta, imádkozott értem, értünk, egy betegért, bárkiért. Mindezeket, talán még többet is, el lehet, és szerintem el is kell siratni. Aztán az elsiratott dolgok helyére beengedni azt, ami nem hiábavaló. Egy csöpögős, túlrómantizált filmben elhangzott a mondat: hogy minden nap számítson.

A mi Urunk Igéje azonban sokkal többet üzen. Tökéletesen fogalmazza meg, hogyan lehet áldottan megélni akár az egészséges vagy betegséggel küzdő élet körforgását: „*Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.*” (1Kor 15:58)

Szeretettel: Györky Sz.

ÓÉV UTOLSÓ NAPJA, VAGY SZILVESZTER?

Hol itt a kérdés? A kettő nem ugyanaz? Igen is, nem is. Valásfelekezeti különbség van a két szóhasználat között. A római katolikus egyház december 31-ét *I. Szilveszter* (314-335) pápa emlékének szentelte. Ezért van a neve a kalendáriumban. Gyermekeket keresztelnek, vagy inkább kereszteltek a szentté avatott pápa nevére. Az óévbúcsúztatás az ő napjára esik. Szilveszterezésnek is hívják a nevezetes eseményt, ahogy dukál.

A református egyház óév utolsó napi istentiszteletre várja tagjait délután vagy este, és nem szilveszterire. A katolikus év végi hálaadó szentmisére. Számvetés és előretekintés alkalmai ezek az Isten házában. A református ember is lehet, hogy vidám társaságban tölti ezt az estét, éjszákát, de akkor már ő is mondja, hogy szilveszterezik.

Az óesztendő utolsó napjához számos népszokás fűződik. Szilveszterinek is nevezik őket. Régen ugyanis ráértek foglal-

kozni egymással az emberek. Közösséget alkottak. A tréfa ideje volt az esztendő utolsó napja minden olyan hitfelekezethöz, amelyik a *Gergely-naptárt* használta. A tréfák között voltak csúfondárosak. A szokások egy része pedig egyenesen babonás volt. Aztán körbe járt a kulacs, a kupa, vagy éppen a pohár. Járták a pincét az orrossal, ahogy felénk, a Hajdúságban, a kancsót titulálják. Az emberek, minden esetre, törődtek Istennel és törődtek egymással. Megadták az Istennek, ami az Istené, istentiszteletre, vagy év végi hálaadásra mentek, aztán megszilvesztereztek.

Mára a szilveszter lett a fontosabb. Sokaknál a kizárólagos. Pedig másként lehetne búcsúzni az óévtől, ha lenne érte Isten iránti hála. Több reménnyel lépne az új esztendőbe az, aki a Mennyei Atya kezét fogná.

Csohány János

Ha vele indulunk...

Emlékszem egy feledhetetlen ifjúkori magányos szilveszterre, még valamikor a kilencvenes évek közepéről. Éjfél előtt pár perccel felkaptam magamra a kabátot és kísértálmam a kertünk végén áthaladó vasúti töltéshez.

Az égen ragyogtak a csillagok. Megkerestem odafent a Göncöl-szekeket, mint valami égi igazodási pontot. A világ odalent az óesztendőt búcsúztatta, mint ahogy én is, a magam csendes, meditáló, töprengő módján.

Talán még röviden leírtam is készíttettem magamban az elmúlt év főbb eseményeiről és reménykedve terveztem ifjúságom jövőjét, folytatását.

Így múlt el az az év... Sokszor eszembe jut az a csendes, néma, magányos, tépelődő szilveszter éjszaka, a kertünk mögötti vasúti pályán, ahol olyan kicsinek éreztem magam a csillagok alatt. Mert az is voltam. Egy apró ember, aki feszegette határait, vágyott a nagy ugrásra, de aztán valahogy mindig aláhullt a csatlódás porába.

Mégsem törtem le. Mert éreztem, hogy az idő nekem dolgozik. Folyamatosan újabb és újabb lehetőségeket hordoz elém, a határ pedig talán éppen a csillagos ég. Milyen jó és egyben természetes is, hogy így gondolkodik, így viszonyul a jövőhöz egy ifjú lélek.

Mintegy harminc év távlatából visszatekintve erre a jeleltre, sok minden változott. Legfőképpen az, hogy ma már cseppet gondolom, gondolhatom azt, hogy időm, mint a tenger. Nem. Már közelebb a vég, mint a kezdet. Eddig gondtalanul ha-

józtunk, de mostanság már mind jobban látszik a távolban az Óperenciás-tenger partja.

Ennek nyomán egyre többször felvetődik bennem az idő kérdése, ami mindegyre azt jelzi, „most múlik pontosan”. Közben pedig, egyre gyakrabban, negyvenesektől, ötvenesektől is búcsúzunk, akik mögött összetörtén magára marad a család,

melynek tagjait letaglózza a gyász és bizony idő kell, sok idő kell az újrakezdéshez.

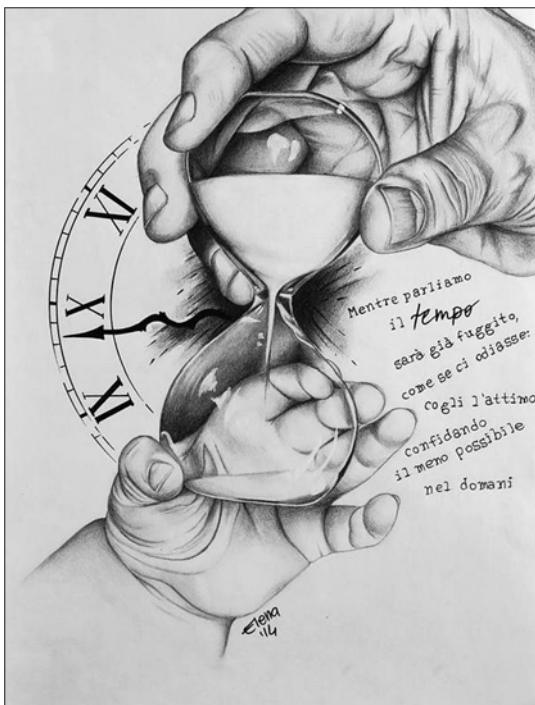
Mindez pedig arra indít, hogy nagyon felelősen kell bánnunk minden nappal, mert minden ébredésünk ajándék, kegyelem.

„Mondd, van időd?“, kérdezzük egymástól. „Van időd?“, kérleljük a másikat. Egyre-másra irkáljuk tele a határidőnaplót, az idő pedig könyörtelenül telik felettünk. Gyorsan, mert ma már sietősen éljük az életünk. Szinte oda sem figyelve reá nagy kapkodásunkban. Észre sem véve, hogy „most múlik” csendesesen. Csak az „eredményt” látjuk, ilyen-olyan kívánt vagy nemkívánt formában, állapotban, élethelyzetben. Elmúlásban.

Ott, azon a régi szilveszter éjjelen, temérdek idővel felvértezve terveztem a jövőt, az Úr pedig jókedvé-

ből adott hozzá kellő időt, újabb és újabb holnapot. S vajon meddig még? Meddig tart a kegyelem ideje? Ennek csak Ő a megmondhatója. És jól van ez így. Ha vele indulunk, vele is érkezünk. Már most, e földi életben szívünkben hordozva a boldog feltámadás Krisztusban nyert reménységét.

Fábián Tibor

Gyülekezeteink

letéből

Novemberi számunkban hiányosan jelent meg cikkünk, ezért teljes terjedelmében ismét közöljük. Köszönjük tisztelt Olvasóink megértését!

Megemlékezés Margonyán

A Csemadok kassai szervezete 2023 október 7-én tartott megemlékezést az aradi vértanúkról Margonyán, Desseffy Arisztid szépen felújított mauzóleumánál. Már hagyománnyá vált, hogy a Felvidéken eltemetett vértanú sírjához zarándokol a megemlékező közösség, hisz Abaúj Vármegye Csákány (Čakanovce) nevű községében született. Katonai pályáját 18 évesen kezdi kadétként a Radetzky huszár ezredben. Majd 39 évesen huszár kapitányként nyugdíjaztatja magát, megnősül, s Eperjesen gazdálkodni kezd. 1848 szeptemberétől

a honvédsereg őrnagya, s sikeres katonai ténykedése eredményeként vezérőrnagyként teszi le a fegyvert 1849 augusztus 19-én Karánsebesnél volt bajtársa, Franz von Lichtenstein herceg altábornagy biztatására, aki közbenjárását ígéri feletteseinél. Törökországba menekülhetne, de ő bízik volt bajtársa ígéretében. A közbenjárás csak arra elegendő, hogy nem kötél, hanem golyó által végzik ki, mert nem az oroszok előtt tette le a fegyvert. Mivel első hitvese és gyermekei a szabadságharc előtt meghaltak, 1849 július 5-én ismét megnősül,

feleségül veszi Szinyei Merse Emmát. Az aradi vár árkából kicsempészik holttestét, s Margonyán a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Istennek legyen hála, a magyar közösség és a helyi önkormányzat ápolja emlékét annak a mártírnak, akit kivégzése éjszakáján is jól aludt, mondva: Tiszta lelkiismeretem van, s az hagyott aludni” - mondta derülten, s azzal felöltözött, hatalmas szőke bajuszát huszárosan kipödörte, mintha csak ünnepélyre menne. Tisztelet a hősöknek!

CsL

Sok számos esztendőket vígan megélhess...

2023.12.24-én, azaz Advent negyedik vasárnapján, rendhagyó istentisztelet keretében került sor, Nt. Spisák István ladmóci lelkipásztor születésnapjára, aki, Isten kegyelméből, idén kerek évfordulót ünnepelhetett. Ezen alkalomból kicsiny gyülekezetünk presbiterei és a gyülekezet tagjai meglepetéssel készültek. Vida Boglárka, *Legyen áldás az úton* című énekkel köszöntötte az ünnepeltet, amit zongorán kísért. Ezt követően a gyülekezet gondnoka, Trója Károly, köszöntötte, és adta át a gyülekezet ajándékát. A presbitérium tagjai pedig szól-

tak egy pár kedves szót, és közösen átadták az általuk készített ajándékokat. A születésnapjára, az Úr asztalánál, Nt. Zuti Sándor nyugalmazott lelkész és neje is csatlakozott, és szép köszöntésükkel és ajándékukkal kedveskedtek az ünnepeltnek. Az ajándékok átadása után a gyülekezet közösen elénekelt az *Áldjon meg téged* kezdetű köszöntő- és dicsőítő éneket. A köszöntést követően egy közös fotó is készült az ünnepelttel és családjával, valamint a jelen lévő gyülekezeti tagokkal.

Vida Boglárka

Volt egyszer egy villanytelep... (Ami eltűnt, és ami megmaradt...)

Sokan sokféleképpen emlékeznek a gyermekkorukra Ung-vidéken. Az itt élő emberek mindig összeköttetésben éltek a természettel. Ennek első jele volt az, hogy szoros kapcsolatot áptak a Laborc, a Latorca és az Ung folyók világával.

Skultéty Csaba nagyon szépen leírja könyvében, hogy a 20. század elején a kaposi nemesség Vaján határába járt fürödni a kanyarba. Egy élmény volt számukra a vasárnapi fürdőzés a vajáni homokos parton, ahol fából készült öltözők várták az idelátogatókat, de volt lehetőség gulyásfőzésre, sporttevé-

Vasárnap délután még a papköltő, Mécs László is elkíserte híveit erre a nem mindennapos attrakcióra. Juniálisok és Anna-bálok hada zajlott a fűzfák alatt, amelyeket később a homokos part megőrzéséért tartottak és bizony jótékony-sági estékké alakultak át, már 1926-ban erről értesülünk egyes helyi újságok hasábjain. Vasárnap délután, az istentiszteletek után itt telepedett le a vajáni református lelkész, nt. Kőmives Sándor is családjával, akinek szinte bérelt helye volt, és azt a homokos részt „Papköz-nek” nevezték el a helyiek. Nem szabad azonban elfeledtkeznünk arról sem,

parttól lejjebb úszkált, vagy épp csak edényt, vagy ruhát mosni járt le a folyóra, de külön helye volt a cigány gyermekeknek is, akik szívesen keveredtek az ideérkező vendégekkel, és akik közt estére már nem igazán tudta senki sem felismerni saját gyermekét, mert tüzesen sütött le a nyári nap sugara az ég tetejéről mindenre.

De az idők lassan megváltoztak. Először a Laborcon megjelent, a fahíd helyett, egy korszerű híd vaskonstrukcióból, ahonnan a fiatalok szívesen ugráltak a Laborca. (köztük édesapám és nagybátyám is) Ezek után megindult a buszjárat tájainkon. 1961-1966 között hatalmas építkezés kezdődött a Vaján mellett elterülő „Aradi dűlőn”, és 1966-ra elkészült a villanytelep. Ennek következtében Nagykapos lakossága kétszeresére duzzadt, kiépült a Hadabuda a maga lakóházaival, és Copus további lakónegyedei, de szinte eltűnt az a kaposi nemesség, amely egykor vajáni homokos parton fürdőzött.

Ez a nagystílű építkezés magával hozta a Laborc teljes körű szabályozását, duzzasztógát épül a villanytelep mögött Iske határában, ami felváltotta a vajáni homokospart funkcióját. Gyermekkoromban idejártunk fürödni

kenységre és csónakázásra is. Már az ideutazás is vadregényes módon történt. Vonattal érkeztek „a turisták.” A vajáni vonatállomáson minden vasárnap délelőtt várta őket az ingó busz, amit a helyi zsidó üzletes működtetett.

hogy a Laborc deregnyői oldala is ki volt kellőképpen használva. Itt a Lónyaiak „tanyáztak”. Pihentek, fürödtek, csónakáztak, és kellemes kártyapartikat szerveztek.

A helyi lakosság pedig a homokos

édesapámmal, hiszen a turbinákból itt érkezett vissza a melegvíz a folyóba. A fűzfák, az akácok és a lombosok az iparosodás jelszava alatt lettek kivágva, hiszen az Európai Szén és Acélközösség után, amelyet a Római szerződések szentesítettek 1958-ban, mi sem maradhatunk le, akik a KGST égisze alatt éltünk. Még a Kálvinista Szemle hasábjai is megőrkítették ennek a nagyvolumenű gépezetnek a beindulását, sőt még a Zsinat is Nagykapon

tartotta ülését lelkésszenteléssel egybekötve 1966-ban, hogy mindenki meggyőződhessen Csehszlovákiai keleti csücskének fejlettségéről. Villanytelep: új, korszerű gépezet. Több ezer munkalehetőség, a széles vágányok megépítése egészen Kassáig, a Donbaszi bányákból érkező szén mind-mind azt sugallta, hogy fejlődünk és haladunk a korral. Közben pedig a villanytelep mellett lassan, de biztosan hulladék-hegy emelkedett ki, ahonnan a szél szépen széthordta a sok kormot még az én gondosan kitergetett vászonpelenkámra is, amit többízben kellett újból mosni. Ez a hegycsomó, amit lassan a helyiek „troszka- (= salak) dombnak” neveztek el, okozta a felnövekvő generáció újkori betegségeit, hiszen megjelentek az allergia, a légúti betegségek és a tüdőbaj. A kertekben nehezen lehetett termesztetni gyümölcsfákat, hiszen a fák kérgét szinte belepte a fekete korom, és a régi gyümölcsösök helyén, amelyekben gond nélkül megtermett a barack, a szilva, az alma és a cseresnye, a 80-as évek végére eltűntek és a nemesebbnél nemesebb oltványok sem fogantak be, vagy ha igen, egy-kétévnyi termés után a fák kipusztultak. Az állam részéről részről volt kártalanítás, a falubeliek jogosultak voltak „szénpénzre”, de ott is csak a kiváltságosok, hiszen amikor mi álltunk sorba, akkor nagymamám azt a választ kapta a Helyi Nemzeti Bizottság vezetőitől: „Ilonkám, a fiad jó helyen dolgozik, így nem vagytok jogosultak!” Emellett megnövekedett a forgalom is. A műszakok lejárta után reggel hat órakor, délután kettő órakor, este tízórakor szinte a szélrózsa minden irányába indultak helyi járatok. Mindenkit biztonságosan hazaszállítottak. Az EVO-1 szén segítségével és az EVO-2 mazut és földgáz segítségével gőzerővel működött. 12 blokk 1974-től termelt, jutott belőle másnak is, sőt Nagykaposon képezték az utánpótlást is. Iskola nyílt több szakiránnyal, és a diákok a gyárban szerezték meg a gyakorlatukat is és itt állt munkába.

A rendszerváltás után azonban kevésbé kezdett zúgni a villanytelep, pedig a korszerűsítése ekkor sem állt le. Először 1996-ban a 300 méteres kéményt kellett lerövidíteni, hiszen addigra már Magyarországra is eljutott a híre a vajáni „nemesgázoknak.” Amire idővel olyan büszkékké lettünk, azt lassan, de biztosan leépítették. Az állam más alternatívával is foglalkozott, több évig biomasszával működtette a vil-

lanytelepet, de emellett fokozatosan privatizálta, eladta, és több ígéret után még 2020-ban is végül teljesen lemondott róla. Megindultak az elengedések. A vidéket egy időben olaszok uralták. Az ottdolgozók közül sokan inkább a busás végkielégítést választották és elhagyták a gyárat. Rövidültek a műszakok, és végül leállították az EVO-2-t. Ez a hatalmas monstrum egyszerre csak nem is zúgott és nem is világított. Beleolvadt környezetébe. Végül, a most Dubajban tartott konferencia és sok más G-8-as konferenciák kimondták a végítéletet felette is. DEKARBONIZÁCIÓ. Így írjuk és így mondjuk: Nincs szükség többé a szénre! Ezt a fajta energiatermelési módot felszámolták Európában. Ami még a 20. század 60-as éveiben nagyon jó befektetésnek bizonyult, az mára már a múlté.

A sok izmus mögött és az emberi akarat mögött mi maradt? Ung elnéptelenedik. A kiművelt emberfők otthagyják a vidéket, pedig volt idő, amikor tanulmányaik befejezése után, mindenki hazatért, mert élhető volt a vidék. Jegyezze meg ezt a szót Ung-vidék népe: dekarbonizáció, mert amiről oly büszkén írt egykor a Magasrévről származó pozsonyi lelkész, Maťašík András, arról ma Vaján születettje csak könnyhullatással szólhat. Petőfi Sándorral mi is elmondhatjuk, amikor ezt írta: „Csodálalak ám, de nem szeretlek!” Ő a természetes hegyeknek intézte szavait alföldi legényként, mi pedig ezeket a szavakat intézzük annak a salak-hegynek, ami Vaján mögött évtizedek alatt a semmiből kinőtte magát. Ez maradt meg a villanytelepből. Troszka-domb ez a végterméke még a manapság nyugdíjkorhatárt sem elérő építménytömb-

nek. Ez a bűn következménye, ahogyan Jézus mondta: „Jó a só, de ha elveszti az ízét, hogyan tudják azt visszaadni? Sem a földre, sem a trágyadombra nem való: tehát kidobják. Akinek van füle a hallásra, hallja (Lk 14,34-35)!” Vajáni villanytelep: 1966-2023.

Buza Zsolt

BIBLIAOLVASÓ

v e z é r f o n a l

Február

1. Cs.	Ám 2	Jn 8,12-20
2. P.	Ám 3	Jn 8,21-29
3. Sz.	Ám 4	Jn 8,30-36
4. V.	Ám 5	Jn 8,37-47
5. H.	Ám 6	Jn 8,48-59
6. K.	Ám 7	Jn 9,1-12
7. Sz.	Ám 8	Jn 9,13-17
8. Cs.	Ám 9,1-10	Jn 9,18-23
9. P.	Ám 9,11-15	Jn 9,24-34
10. Sz.	Abd 1	Jn 9,35-38
11. V.	Náh 1	Jn 9,39-41
12. H.	Náh 2	Jn 10,1-5
13. K.	Náh 3	Jn 10,6-10
14. Sz.	Hab 1	Jn 10,11-15
15. Cs.	Hab 2	Jn 10,16-21
16. P.	Hab 3	Jn 10,22-30
17. Sz.	Zof 1	Jn 10,31-42
18. V.	Zof 2	Jn 11,1-16
19. H.	Zof 3	Jn 11,17-27
20. K.	Zak 1	Jn 11,28-32
21. Sz.	Zak 2	Jn 11,33-44
22. Cs.	Zak 3	Jn 11,45-57
23. P.	Zak 4	Jn 12,1-11
24. Sz.	Zak 5	Jn 12,12-19
25. V.	Zak 6	Jn 12,20-26
26. H.	Zak 7	Jn 12,27-33
27. K.	Zak 8	Jn 12,34-36
28. Sz.	Zak 9	Jn 12,37-43
29. Cs.	Zak 10	Jn 12,44-50

JAKAB, SZÜLETETT BÚRA VIOLA

1927. MÁJUS 12. – 2023. OKTÓBER 20.

Közösségünk, 2023. október 26-án vett búcsút Jakab, született Búra Violától, a mi Violka néninktől, aki a nagykáljai református gyülekezetnek több évtizedig gondnoka volt. Rendhagyó módon, a helyi református templomban búcsúztunk tőle, azon a helyen, amelyet ő egész életében szívből szeretett, amelyért fáradozott, ha kellett, a testével védett, amikor munkagépek jöttek, hogy lerombolják az évtizedek óta romokban álló templomot. Imádságai meghallgattak, mert a II. világháborúban, 1944. december 23-án tűzérsegi lövedék által súlyosan megrongálódott templom feltámadhatott, 2014. november 30-án lett újrászentelve. Feltámadásának, sokunk mellett, bizonyára ő örült a legjobban.

Violka néni szolgálata, munkássága, lelkülete, hűséges viszonysága Istene és gyülekezete, magyar népe iránt, példaértékű, csodálatos! Bátya volt ő és őrálló, sáfár, végvári vitéz, a leghűségesebb várvédők szívével! Amikor visszaadta lelkét Teremtő Istenének, mindnyájan árvábbak lettünk. Családja, gyülekezete, lelkészei is. Családtagként tekintünk rá, együtt dobbant a szívünk.

A meghalással, veszteséggel, gyásszal szembesülve, megjelenik keresztyén életünk kettőssége: Ott van a töretlen reménység, készül a boldog viszontlátásra, a hazaérkezők örömeiben való részesedésre. De ott van hiányának a fájdalma, a „nem itt létének” a szomorúsága és az ittmaradottaknak vigasztalásra szoruló lelkiállapota, mellyel az eltávozó után néznek és emlékeznek.

Hálás vagyok Istennek, hogy Violka néni személyében,

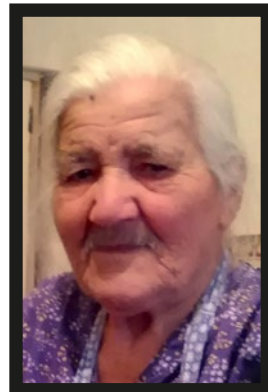
szolgálatában, szívének az egyházhoz és annak Urához való viszonyulásában megismerhettem a SZOLGATÁRSAT! 24 közös év adatott meg nekünk egymás közelségében, közösségében, csodálatos évek, örömteli és küzdelmes pillanatok egyaránt, de mindvégig egymás mellett, egymást segítve, támogatva.

Ravatalánál Pál apostolnak a Timóteushoz írt II. levele 4. részének 6-8 versei hangzottak el: „... elérkezett az én elköltözésem ideje. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végeztettem nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon, de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.” A felolvasott bibliai ige sorai Violka néni egész életére igazak voltak.

Kimondhatatlanul hálás vagyok Istennek és köszönöm, hogy Violka néni adta nekünk! Erősített általa, hogy lehet ilyen hűséges, győzedelmes, példaértékű életet élni a Jézus Krisztusban.

Áldott legyen drága emléke!

Szathmáry Zsuzsanna lelkipásztor, Nagykálja

Egri csillagok

A szlovákiai Magyar Református Nőegyesület Deregyő-i szervezete ismét imánapi kirándulást szervezett december 2-án, Magyarországra, Eger városába. Az autóbusz szombaton reggel, 7 órakor indult a Nagykaposi református templom elől.

Végighaladva a Nagykapos-Királyhalmec-Sátoraljaújhelyi útvonalon, átszeltük a szlovák-magyar határt az újhelyi határátkelőn.

A meteorológusok, indulás előtt három nappal, a zord időjárásra figyelmeztettek Eger környékéről: „Aki csak teheti, maradjon otthon”.

Elbizonytalanodtunk – most mi lesz? Menni, vagy nem menni? ...Mentünk. Mindenki ment, senki nem mondta vissza az utat.

„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének /Jakab 5,16/”

Tudnunk kell, hogy a Magyarországi Református Nőszövetség elöljárói és a határon túli egyházkerületi nőszövetség vezetői 2000-től rendszeresen szerveznek találkozókat a felvidéki Deregyő községben. Itt egyeztetik programjaikat, itt szönek közös terveket. Egy ilyen összejövetelen döntöttek el a 2004. december 5-én megírt szöveg alapján, hogy magyarországi népszavazás hatására, hogy rendszeresen tesznek december első hetében egy imakirándulást, azzal a céllal, hogy a külhoniakat ezzel is közelebb hozzák az anyaországhoz.

E rövid előzetes után, visszatérve az utazókhöz, -akiknek zarándokútját, a szélsőséges időjárás előrejelzése sem gátolta meg, - az útközbeni imáink meghallgattatására találtak az úrban, és az előrejelzéshez képest az idő jobbra fordult, az utazók meglegedésére.

Először Gárdonyi Géza ülőszobrához látogattunk el.

A szobor szomszédságában a Gárdonyi Géza Emlékház áll, őrizi az író emlékeit. Csoma tiszteletes úrral elméltünk az író kiváló munkásságáról, kutatásairól az Egri csillagok című regény megírásához. Ez volt az író egykori lakóháza, ahol 1897 és 1922 között élt.

Itt írta több regényét is, de a legkiemelkedőbb mind közül az 1901-ben elkészült Egri csillagok című történelmi regény, mely a XVI. századi törökellenes harcokat eleveníti fel. Az emlékházban szinte minden bútordarab az eredeti helyén maradt. A faragott íróasztalok és könyvszekrények, Gárdonyi dolgozó- és hálószobája, a közel tízezer darabos könyvgyűjteménye és titkosírási jegyzetei segítenek elképzelni az író alkotó mindennapjait...

Innen az egri várba sétáltunk át, bolyongtunk a vár falai közt, rácsodálkozva a várvédő katonák bátorságára, a várépítők precízen kidolgozott, mérnöki pontossággal megépített erődítményére, a vár vastag falaira, védőbástyájára.

Gárdonyi Géza, az „Egri csillagok” c. könyvében megírt történeteinek színterét felidézve emlékeinkben, sétáltunk a várban és annak udvarán, a vastag erődítmény falai mentén. A

magaslatról lenézve, úgy éreztem, hogy a 2000 fős védősereg biztonságban érezhette magát még a 40000 török harcos ellenében is, nem eshettek pánikba, mert a támadó sereg katonái belátható célpontot nyújtottak. Ennek történetét ismerjük... Többször jártunk már a várban, de tapasztalatom szerint, mindig várnak új meglepetések ránk, így az eddigi ismereteink látogatásaink során tovább bővíülhetnek.

Megnéztük az adventi vásárt, csodáltuk Eger történelmi épületeit, nevezetes helyeit.

Megismerkedtünk az egri református egyház közösségének történetével és a jelenlegi helyzetével.

A Szépasszony völgyében, zuhogó esőben, de nem elázva, a pincékben elrejtőzve, megkóstoltuk az Egri-Bükkalja déli lankáin termő híres szőlőfajták kellemes, nemes-ízű nedűjét.

Ennyi fért egy napba, vidám hangulatban élményekkel gazdagodva utaztunk haza.

Jakab Irén, Szirénfalva

Adventi időszak a Pozsonyi Gyülekezetben

Advent második vasárnapján hívtuk és vártuk szépkorú testvéreinket, amikor is templomi alkalmunkat Isten Igéjére figyelve kezdtük meg a Zsolt 31,15.17 alapján Nt. Peres Zsuzsanna szolgálata nyomán buzdítva a testvéreket, hogy az Úrnak minden kallódó tárgyra van gondolja, hiszen Ő azért jön, „hogy megkeresse és megtartsa az elveszetett.” (Lk 19,10) Az Igei táplálék és úrvacsorai közösség után együtt bízattuk lelkünket a Klubhelyiségben zsoltárokat és dicséreteket énekelve, hogy az Úr jöjjön, és hallgassa meg imádságainkat. Emlékeztettük egymást az Úr tetteire, a 66. zsoltár eléneklésével és odafigyeltünk arra is, hogy a nagy csoda: Krisztus földre jötte is áldásként jelenjen meg közöttünk, mint Anna és Si-

meon életében.

Advent harmadik vasárnapján családi istentiszteletet tartottunk, amelyen Elkáná családjának a templomba érkezé-

se körülményeit boncolgattuk, majd pedig betekintést nyertünk abba, hogy ha Isten elé tárjuk a szív alázatát, az Úr gondot visel rólunk és könnyhullatásainkból

meghallgatott imádságok lesznek. Az igehirdetés szolgálatát a lelkipásztor végezte. Ezek után a hittanosok és a vasárnapi iskolások bátor bizonyágtételére került sor, akik megvallották, hogy csak a szívbe költözött Úrnak van dicsősége bennünk és minden ének rámutatott Isten nagy kegyelmére és könyörületére, ami Betlehem kis falucskában áldásként szállt az egész világra. A felkészítést Nt. Buza Bodnár Aranka hitoktató lelkész nő végezte. Köszönjük. Ezen az istentiszteleten köszöntöttük jubilánsainkat is, akikhez Isten Igéje fényében szóltunk és egy könyvvel, emléklappal megajándékoztunk őket.

A gyülekezet közösen a Duna utcai Alapiskola és Gimnázium diákjaival csatlakozott a Nyilas Misi programhoz, amelyen keresztül egy híján 50 csomag gyűlt össze a kárpátaljai gyermekek megsegítésére.

Isten reményteljes beteljesedést ad mindenkinek, aki adventjét az Úr közelében töltötte.

Buza Zsolt

Biztató szavak. Az élet mégis szép!

Nem szokványos bevezető ez, inkább vallomás.

Sok éve egy margittai kulturális eseményen mutattak be egymásnak. „Tegeződjünk!”, javasolta és rám nevetett. Olyan érzésem támadt, mintha ezt a magas embert mindig is ismertem volna. Azóta folyamatosan olvasom a világhálón közzölt írásait. Néha dühítően naivnak tűnik, pedig csak állhatatosan képvisel és elmond olyan értékeket, amelyek mára megkoptak a társadalmi együttélésben.

Sokszor elcsodálkozom a gondolatmenetén, amely elénk tárja a hétköznapi kis csodákat, az élet szépségeit ott, ahol mi sietősen, leszegett tekintettel tovább rohanunk. Néha meg ő maga tesz csodát. Azzal, hogy szóba áll, megszólít, szóba hoz, mesél. És ennek nyomán, mi, akik őt olvassuk, azt érezzük, hogy lám, az élet mégis szép. Még ebben a sietős és szenvedős, huzakodós huszonegyedik században is. Szeretnénk a nyomába szegődni és úgy gondolkodni, ahogyan ő.

De mit lehet tenni, ha a kiválasztott személy szerényen elhárítja az interjú-felkérést, ám valamiképp mégis szeretnénk őt bemutatni az olvasóközönségnek? Ezért köztes megoldásként, a közösségi médiában közzölt írásai által mutatjuk be Horváth István Csaba margittai közalapítványi kutatómérnököt, melyek számos olvasójának jelentenek biztatást, visszajelzést, megnyugvást, örömet. A remény felcsillanását, hogy az élet bármily nehézsége ellenére is lehet szép és méltóságteljes...

Átadom hát a szót, innentől ő beszél...

Öregesen

Folyton-folyvást azt kérdezik tőlem, ha találkozom valakivel, hogy vagy, öregem?

Mit is válaszolhatnék mást erre, mint azt, hogy én már csak így öregesen, meg-vagyok, hisz nagyapa vagyok, örülök, hogy még élek.

Ebben a korban, örül az ember már annak is, ha reggel úgy ébred, ma éppen nem fáj semmije, és annak még jobban örülne, ha semmit sem kellene csinálni aznap és nyugodtan pipálhatna napestig a búbos kemence melletti, jó meleg sarokban, mint akinek semmi más dolga nincs.

Nem úgy van az.

Mert ha nagyapa vagy, nem csak te kapsz, de neked is adnod kell valamit, nem is keveset.

Példát kellene mutatni annak a gyermeknek, hogy legyen kitől tanuljon, legyen kire felnézzen, és egyszer majd, ha eljön az idő, azt mondja, én is ilyen ember akarok lenni majd, ha felnövök.

Ezért a félszázéves nagyapa előkeresi a már rég megporosodott görkorit, a lábára köti, és együtt kocsolyázik az unokákkal, meg az időközben összecsiszított gyerekcsereggel, és jó nagyokat nevetnek, mikor a nagyapa, már az első kúrban, hátrafelé menet, jó nagyot esik.

A bringázás is külön művészet, gyerek szemmel nézve, mert olyat senki más nem tud, csak a nagypapi, hogy a kormányon ülve, hátrafelé tekerjen, és még el sem esik.

Volna itt még sok minden, amit egy

nagyapának tudni kell, kézilabdázni, kosarazni, focizni, és nem utolsó sorban pinpongozni és teniszezni, ez külön tudomány, és kitől tanulja meg az a gyermek, ha nem a nagyapjától.

Az úszás sem egy elhanyagolható dolog, mert ha a nagyapa leúszik ötezer métert megállás nélkül, akkor majd az unoka is annyit akar úszni, és még egy kicsivel többet is, hogy bizonyítsa, ő is ér valamit.

Ez mind kevés még, mert nagyapaként nem elég csak a sportokban jónak lenni.

Tudományok is kellenek az unokaneveléshez.

Nem árt jónak lenni matekból, fizikából és kémiából is, mert olyan kérdésszerű adatok jöhetnek, hogy nagyapa legyen a talpán, aki mindegyikre tud majd válaszolni.

Nem árt kívülről tudni, minden Petőfi verset, József Attiláét is, az összeset, meg a Halotti siratót, és még sok mindent, mert lehet, a nagyobbik unoka szavalóversenyre készül, és akkor, hogy mondhatnánk azt neki, hogy én ebben nem tudok segíteni?!

Jókait is jó ismerni, Fekete Istvánt, Mikszáthot is, Móricz Zsigmondot és még sok megannyi íróóriást, mert lehet, a kisebbik unoka, majd tőled kér tanácsot: a megyei, irodalmi olimpiáson, ezt hogy írjam meg, tata?

Egy nagyapának mindig kell tudni választ adni a kérdésekre.

Engem már csak az vigasztal, ebben a matuzsálemi korban, hogy tudok néhány

választ, igaz, nem mindet, nem minden kérdésre, de mindent nem is lehet tudni.

Nekem bőven elég, ha csak szeret engem a két kis unokám, példakép lehet más is, csak nálunk jobb legyen!

Tisztelet

Ezt még nem mondtam, de lehet, hogy igen. Megtanultam már rég, még kisiskolás koromban, hogy a nőket tisztelni kell, nagyon is.

Elsősorban azért, mert édesanyaként életet adtak nekünk.

Nekik köszönhetjük, hogy élünk és vagyunk, nagyon sokat szenvedtek, míg mi a világra jöttünk, és még többet, mire felnéveltünk, és utána, mikor úgy mond már “nagyok” lettünk, társat találunk, már a szeretett nő vigyázott ránk, óvta minden lépésünk, nehogy rossz irányba tartsunk és eltévelyedjünk. Velünk maradt és kitartott mellettünk, örömben és bánatban, boldogságban, egészségben és betegségben, egészen a sírig, mindhalálig, de még egy kicsit azon is túl, mert akit igazán szerettek, annak emléke örökre a szívünkben marad és soha el nem feledjük.

Megtanultam azt is, már nagyon-nagyon rég, hogy a nálam idősebbeket is kellőképpen tiszteljem.

Mert igen hamar rájöttem, hogy ők nem akarnak nekünk rosszat.

Nem okoskodnak, mint ahogyan ezt sok fiatal hiszi, csak jó tanácsokkal szolgálnak, hogy ne kövessük el mi is ugyanazokat a hibákat, amikbe ők estek. Segíteni szeretnének csak, hogy a mi életünk, egy kicsit szebb és egy kicsikét jobb legyen, mint az övék volt.

Pusztán jóindulatból, amit sok fiatal nem ért meg.

Tisztelem azokat is, felnézek rájuk, akik nálam többet tudnak, mert ők olyat tudnak, amit én nem.

Elismerésem ezért nekik!

Sok munka van mögötte, rengeteg tanulás és számtalan átvirrasztott éjszaka, kinkeserves, gyomorideges vizsgák hosszú sora és lemondás.

Lemondás a bulikról, a szerelemről, a boldogságról és az életről.

Megérdemelnék az elismerést.

Mindezeket megpróbáltam továbbadni az ifjabbaknak, a feltörekvő nemzedéknek is, hogy tanuljanak, lássák és tudják, hogyan nevelkedtünk mi, öregek.

De ők csak legyintettek és már mentek is tovább, ez a világ, már nem az a világ, mondták.

Akkor ennyi volt, nincs már tisztelet, emberség és jóindulat bennünk, egy csepp sem maradt?

Hová lett?

Szia barát!

Sokan nem tudják, ez mit is jelent.

Mit jelentene, ha komolyan gondolnánk.

Ma késő délután, úgy estefelé inkább, felhívott egy barátom, hogy szüksége volna valamire sürgősen, tudnák-e adni neki pár szem gyógyszert, ami nekem van, mert már rég bezárt minden, ahonnan ezt meg lehetett volna vásárolni.

Hogy mondhatnék erre nemet?

Persze hogy tudtam adni, éppen volt elfekvőben egy egész doboz.

Aztán, míg őt vártam, lenn a garázsban, odajött egy másik barátom, aki beszélni nem nagyon tud már, mert torokrákja van, hangszála is csak mutatóban van már, csak mutogatni tud, jelbeszéddel kommunikálunk.

- Szia barát, adjál már nekem légy szíves egy cigarettát, mert már nem bírom tovább! - mutogatta el, amit én értettem is, meg nem is.

Nem szívesen adtam neki régen, mert a betegsége a cigi miatt lett, és én ezt nagyon jól tudom, de aztán megsajnáltam szegényt, olyan, úgyis mindegy már minden alapon, mert én is tudom mit jelent, meghalni egy szál cigiért.

Mikor ezt így egymás között "ügyesen" lerendeztük, elindultam felfelé azon a sok-sok lépcsőn, ami hazavisz, végre valahára, egy nehéz munkanap után, hogy én is megőlelhessem a feleségem, akit ma még nem láttam, mikor megint megszólalt a telefon.

A legjobb barátom hívott kétségbeesve, hogy elhagyta a felesége, és ő akkor most mitévő legyen?

Lenn vár a garáznál, mert nem tudta, hova, kihez forduljon.

Mit tehettem mást, száznyolcvan fo-

kos fordulatot vettem és visszamentem azon a sok-sok lépcsőn.

Jó tanácsot nemigen tudtam adni a legjobb barátomnak, mert én még sohasem voltam hasonló helyzetben, csak annyit mondtam, menj utána, és ha rosszat tettél, kérj bocsánatot, talán megérti.

Ha igazán szereted és ő is szeret, mondd el neki, mennyire szereted, és nem tudsz nélküle élni.

Ha te nem hagyod őt, ő sem hagy el téged soha.

Néha nem árt elmondani egymásnak, hogy igenis fontos az, aki mellettünk van, aki mellettünk maradt, minden megpróbáltatásban, aki kitartott mellettünk mindvégig.

Lila orgona

Megint dolgom akadt Nagyváradon, amit én nagyon nem szeretek, kalapolni másoknak, azért, hogy tisztességesen elvégezzék a munkájukat, amit amúgy, jó pénzért, így is, úgy is el kellene végeznük a munkaidejükben.

Amíg mások az én ügyes-bajos dolgaikat rendezték, gondoltam, elszívok egy békepipát lenn az utcán, hétköznapi emberek között, hogy legalább tíz percig egy bürokratát se lássak.

Alig ültem le, jött egy öreg bácsika, két nagy orgonacsokorral a kezében, friss vízzel bepermetezve mindkettőt, illedelmesen megkérdezte, szabad-e ez a hely mellett, leülhetne ő is ide mellém?

- Hogyne, tessék csak ide ülni, elférünk itt öten is - válaszoltam.

Pedáns kis öregember volt, tanulhatnék tőle, takaros-magyaros, a cipője szépen kifényesítve, és gondolom, a legjobb kabátját vette fel, amit a szekrényben ott-hon talált.

Csak lopva mertem odanézni, a bal szemem sarkából, hogy mit csinál.

Amikor arra jött egy járókelő, felemelte mindkét csokrot, amit a kezében tartott.

Sokan megkérdezték, hogy mennyibe kerülne egy csokor, de vásárolni senki

nem akart, sokallhatták az összeget.

Nekem nem ajánlotta fel egyszer sem, pedig mellette ültem, vagy azért, mert nem nézte ki belőlem, hogy én virágot veszek bárkinek is, vagy azért, mert megláthatta bennem, hogy én csak vörös- vagy fehérrózsát vásárolok, ha virágot veszek.

Közben szóba elegyedtünk, beszélgetünk majd egy órát, és anélkül, hogy én kérdeztem volna bármit is, elmesélte az egész életét.

Ne kívánja senki az ő sorsát!

... És ne ítéljen el engem senki ezért, de csak vettem én is, életemben először lila orgonát.

Amikor már elszívtam az összes békepipám, elbúcsúztam újdonsült, öreg barátomtól, és menni készültem, el is indultam igen határozottan, az ősz öregember utánam kiabált.

- Halló, fiatalember, a csokrokat itt-hagyta a padon.

Mormogtam valamit, hogy adja el másnak, de ő hajthatatlan volt.

- Nem úgy van az, ki lett fizetve, ami jár, az jár!

Tettem magam, hogy én ezt már nem hallom, de belegondoltam, mit lehet venni tíz lejért?

Egy kenyeret és ebédre még mellé mit?

Alig mentem párszáz métert, visszafelé a bürokráciába, rám talált az úton egy másik, hajlott hátú barátom.

Őt sem láttam azelőtt, soha életemben, csak annyit kérdeztem tőle, segíthet-e én is, áthúzni azt a kétkerekű kordét a villamossíneken, mert körülményesnek látszott elsőre, ennek kivitele.

Mint kiderült, neki is volt két lila orgonacsokra, de jött egy fiatalember, és megvette mind, hála Istennek, meglesz a mai ebéd.

... És míg átkínóztuk azt a kis, kétkerekű aprozáros ládát a síneken, megtudtam mindent, anélkül, hogy akár csak egy kérdést feltettem volna.

Nem jó egyedül maradni, ebben a mai világban, senkihez sincs mit szólni, és már csak az a két lila orgonacsokor marad, hogy meglegyen a mindennapi ebéd, de még az sem vasárnap.

Néha csak ennyi kell

Nem is tudjuk, milyen kevés kell a boldogsághoz, hogy egy vagy két ember napját szebbé tegyék.

Ma délelőtt, ülök a bevásárlóközpont előtt, a dohányzásra kijelölt helyen, szivarozom nagy nyugodtan, elmélkedve az élet értelmén, mikor beviharzik egy Ww

Polo a parkolóba és meg nem áll a járdáig, mert ott már muszáj volt megállnia.

Felakadt az első lökhárító a szegély-kőre.

Próbált volna szegény sofőr a szegély-kőről lejönni, hátramenetbe kapcsolva, de sehogy sem akart az neki sikerülni, pedig túrázta a motort rendesen.

Erre már csak felálltam, abbahagyva az addigi nyugodt elmélkedést az életről, hátha segíthetek valamiben.

Idős házaspár, férj és feleség ült az autóban, úgy hetven év körüliek, és várták a csodát, hátha sikerül talán, lekínozni valahogyan az autót a járdáról.

Nem sikerült.

Intettem nekik, aztán mondtam is, tessenek kiszállni az autóból, úgy köny-

nyebb lesz, felemelkedik az autó eleje, és simán hátratuljuk.

Az idős néni, megértette elsőre, de a bácsi még gondolkodott kicsit, hogy akkor, hogyan is lesz ez, de rájött végül, hogy érdemes lesz ezt megpróbálni, mert más megoldás nincs, csak egy leszakadt lökhárító árán, ami manapság nem olcsó mulatság.

Neki is viselkedtünk rendesen, mi ketten, az öreg tata, és én a másik tata, de még az idős mama is, de sehogy sem akart sikerülni hátranyomni azt a kis autót.

Ekkor jött, csak úgy a semmiből, egy fiatal roma gyerek, lazán, rövid ujjú pólóban és strandpapucsban, és anélkül, hogy kértük volna, beállt közénk segíteni.

- Te nyomjad jobbról, én meg nyomom balról!

És láss csodát, egy szempillantás alatt sikerült hátrább tolni az autót, minden károsodás nélkül.

Meg is köszönték hálásan az öregek ötször, és azután még ismételtén kétszer, de mint mondtam, ne nekem köszönjék!

Jött egy romagyerek és elintézt mindent, tők lazán, az övé az érdem.

Ennyi kicsi kell csak, hogy jöjjön valaki, tők lazán, aki kérés nélkül is, önzetlennül segít.

Máris szebb lesz mindenki napja, és akkor már nem is kell annyira sokat gondolkodni az élet értelmén, mert úgy szép az, ahogy van.

Fábián Tibor összeállítása

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Ki és mi a Hamas?

Az emberek láthatták, hogy mit tett a Hamasz, és hogy dzsihadistái mire képesek. De ki és mi a Hamasz? Hogyan jött létre és kik állnak mögötte?

A szervezetet 1987-ben alapították a Muzulmán Testvériség tagjai. Maga a név az „Iszlám Ellenállási Mozgalom”-ból alkotott mozaikszó, amely az arab nyelvben bátorságot, buzgóságot is jelent. Ahogy a névből következtethetünk, a Hamasz egy fundamentalista vallási szervezet, amelyik az iszlám szunnita ágához tartozik. Az Iszlám Államhoz hasonlóan, kinyilvánított célja egy iszlám állam létrehozása Izrael teljes területén. Ez az állam része lenne a világot uraló Kalifátusnak. A Muzulmán Testvériség Gázában élő helyi vezetője, Ahmed Yassin alapította, mint vallási szociális jótékonyági szervezetet „Iszlám Központ” néven. Az 1970-es és 80-as években az izraeli hatóságok nem tartották különösen veszélyesnek a csoportot, mivel akkor a Jasir Arafat által vezetett fegyveres csoportra, a Palesztin Felszabadítási Szervezetre irányult a figyelem. Akkor tartóztatták le Ahmed Yassint, amikor követőit megkezdte felfegyverezni, de néhány év után, egy fogolycseré keretében, szabadlábra helyezték.

Ellenállási mozgalom

A Hamasz 1987-88-ban, az első intifada idején, ellenállási mozgalommá formálódott a helyi Muzulmán Testvériség és annak jordániai ága áldásával. Aránylag gyorsan, sok támogatóra tett szert olyan palesztinok között, akik egy vallásos iszlám alternatívát kerestek a világi Palesztin Felszabadítási Szervezet ellenében. Az 1988-ban közzétett alapító levélben a Muzulmán Testvériség részének hirdetik magukat, akiknek célja Izrael erőszakos megsemmisítése. Egy sor, sikeresen végrehajtott öngyilkos merényletnek köszönhetően, akkor, amikor az Arafat vezette szervezet az „Oslo szerződés”-t megkötötte, a Hamasz nagy népszerűsége és támogatásra tett szert a mohamedán világban. A második intifada alkal-

mával, 2006-ban olyan népszerű lett, hogy többséget szerzett a palesztin parlamentben.

Kormányzás Gázában

A 2000-es évek első felében sokan úgy ítélték meg, hogy a szervezet megváltoztatta véleményét, és kész elfogadni a „két állami” megoldást. Ezzel ellentétben kinyilvánította, hogy csak „hudna”, azaz hosszabb tűzszünet a célja, mert elégendő erőt akar gyűjteni az ellenség legyőzésére. Hogy miként kívánja megsemmisíteni Izraelt, azt 2023. október 7-én egyértelművé tette. Ez a szervezet kormányozza Gázát, és magas rangú tisztségviselői ott vannak a palesztin parlament vezetésében és a Palesztin Hatóságban, miközben vezetője Ismail Haniyeh Katarból és Törökországból irányítja a mozgalmat. A 2000-es évek közepéig a palesztinoknak szánt támogatások nagy részét a Perzsa-öböl szunnita országai adták, főleg Szaúd-Arábia. Ahogy 2006-ban a Hamasz megnyerte a választásokat, és az Európa Unió a palesztin támogatásokat leállította, Riad is csökkentette a szervezet támogatását. Ekkor Irán lépett az addigi támogatók helyébe.

Irán

Irán az iszlám síita irányzatának a szíve, s a szunnita irányzat ellensége. Irán azonban szükséges eszközként tekint a Hamaszra, melynek segítségével nem csupán Izraelt, de a korrupt szunnita rendszereket is megdöntheti. A szunnitákkal később kíván leszámolni. A jelenben „Az ellenségem ellensége a barátom.”- elvhez tartja magát Irán vezetése. A pénzügyi segítség mellett, fegyvert és kiképzést kap a Hamasz Irán libanoni szervezetén, a Hisbollah-on keresztül, s így jelenleg az „ellenállási tengely” biztos tagja az USA és közel-keleti szövetségesei ellen vívott harcban. A Hamasz-t több ország, úgymint Izrael, USA és az Európa Unió, terroristá szervezetként tartja nyilván.

*Ryan Jones, Israel Heute
Fordította Csoma László*

A Kárpát-medence reformátussága

ERDÉLY MAGYAR GÉNIUSZA 200 ÉVE CSÚCSRA JÁRATTA A MAGYAR TUDOMÁNYT

Bolyai János matematikus a nemzeti összetartozás sarkcsillaga

A MAGYAR NÉP GÉNIUSZA

Mi lenne méltóbb és üdösebb, mint ama szégyenletes, hála Istennek kudarcha fulladt 2004. december 5-i népszavazás évfordulóján éppen annak emlékéit idézni fel, aki *Szentágotthai János* akadémikus szerint: „**A magyar nép géniusza a tudomány területén legmagasabb fokon Bolyai Jánosban öltött testet**”. Nemzetünk trianoni feldarabolása után ez a magyarságunk szellemi-lelki összetartozásának megbontását célzó népszavazás arcpirító volt ugyan, de nem hagyott történelmileg mély sebeket hátra. Nem a szégyenfolttal kívánok foglalkozni ebben az emlékező írásban, hanem a pozitív és mindennél erőteljesebb, tudománytörténetileg is páratlan teljesítmény ünneplésével, tudatosításával. Annak történelmi, érvényét nem veszítő csúcstrefféjével, hogy ez esztendőben éppen 200 éve, 1823. november 3-án adta tudtára a marosvásárhelyi református kollégium volt diákja 21 éves korában édesapjának: tudománytörténeti jelentőségű felfedezést tett. Így Erdély és más tájegységeink, a magyar nép géniuszai, tudósok és írók, költők, tanítók és papok, művészek és sportolók sokkal hatalmasabb erővel kötik össze a lelkeket, mint ahogyan azt vérszegény bomlasztók gondolják.

A 2000-es évek közepén Debrecenben ülésezett a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma. Az Irodalmi Szekció elnökeként elnöktársammal, *dr. Ötvös László* bibliakutató testvéremmel meghívtuk szekcióülésünkre *dr. Toró Tibor* romániai magyar fizikust. A Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a székelyudvarhelyi református kollégium egykori diákja, akkor már nemzetközileg ismert és elismert tudós, aki a neutrínók kvantumdinamikai sajátosságait kutatta, lenyűgöző, szellemtörténetileg is szédítő mélységeket és magasságokat bejáró előadást tartott. Témája mi lehetett volna más,

mint Bolyai János. Nemzeti összetartozásunk sarkcsillagát, Bolyai életművét és tudományos eredményeit Toró akadémikus a hit és az egyetemes fizikatörténet kontextusában adta át az irodalmár hallgatóságnak.

A SZÉKELY ZSENI ÉLETÚTJÁRÓL RÖVIDEN

Most, Bolyai János (1802-1860) tudománytörténeti debütálásának 200. évfordulóján a debreceni Hittudományi Egyetem ny. rendszeres teológiai professzora, a matematikus-teológus végzettségű *dr. Gaál Botond*, az MTA doktora, Széchenyi-díjas tudósunk nagyszerű írását lapozom fel.

Az írás több hazai és határon túli tudományos folyóiratban is megjelent „**A semmiből egy új, más világot teremtettem**” címmel. Az öntudatos, tudományának területén magát eredetien meghatározó géniuszunk életútjáról a legfontosabb tudnivalók: 1802. december 15-én született Kolozsvárott kismemesi székely családban. Édesanyja Árkosi Benkő Zsuzsanna, édesapja Bolyai Farkas volt, akit 1804-ben megválasztottak a Marosvásárhelyi Református Kollégium matematika-fizika-kémia professzorává. János fiuk zenei és matematikai tehetsége már korán megmutatkozott. A Kollégiumban gyorsan haladt a tanulmányaival. 16 évesen beiratkozhatott a bécsi Császári és Királyi Hadmérnöki Akadémiára. 20 éves korában már elvégezte. Temesvárra osztották be egy hadi erődítményhez. Komoly szinten hegedült és jól vívott. Már akadémiai éveit alatt is foglalkozott a 11. axióma kérdésével. A paralellák iránti érdeklődése édesapjától származik, bár ő övta a fiát e témával való foglalkozástól. Már Temesváron szolgált katonatisztként, amikor megoldotta a párhuzamossági axióma kérdését, és 1823. november 3-án keltezett levelében írta édesapjának a már idézett öntudatos sorokat: „a semmiből egy új, más világot te-

remtettem.” Széleskörű tájékozottsága, nyolc nyelvet beszélő tehetsége révén ismerte a keresztyénség egyik alapvető tanítását is, amelyet a *creatio ex nihilo*, tehát a semmiből való teremtés kifejezés foglal össze. Felfedezését latinul fogalmazta meg 1825-ben. Édesapja is írt egy kétkötetes matematikai művet, amely tankönyvvül szolgált Marosvásárhelyen. Ennek első kötetéhez csatolva jelentették meg Bolyai János nem-euklideszi geometriájára vonatkozó művét. Előtte különlenyomatban is megjelent és 1831-ben elküldték Gaussnak, a világhírű matematikusnak. Eredetileg ezt a címet viselte: **Scientia Spatii**. Azaz: **A tér tudománya**. – Bolyai János élete tele volt zökkenőkkel. Már 30 éves kora óta betegség gyötörte, s alig volt nyugalmas ideje az alkotásra. A magyarországi matematikusok között nem akadt méltó szellemi partnere, aki művének jelentőségét idejében felismerte volna. Amíg élt, Európában sem érett meg erre az idő. Csak jóval halála után kezdték gondolatainak értékét fölfedezni. Orbán Rozáliával kötött házasságából két gyermeke született, Dénes és Amália. Egyenetlen házasságuk később fel is bomlott. 1860-ban halt meg elhagyatottságban, Marosvásárhe-

lyen. Temetésén három ember vett részt és egy katonai díszkíséret. A református egyház halotti anyakönyvébe a lelkész ezt a bejegyzést tette: „**Híres nagylelkű mathematicus volt, az első között is első. Kár, hogy talentuma használatlanul ásatott el.**” A magyar zsenikre jellemző szellemi magányban, megbecsülés nélkül élt.

Még leírni is fájdalmas, ahogyan előrevetült életében a magyar fa sorsa. A kései honfitárs, a Csúcsán református presbiter költősen, *Ady Endre* által kizokogott sorok jellemzik őt is: „*Lelkemben a magyar fa/Lombjai esnek, hullnak/Lombosan, virágosan, Így kell, hogy elpusztuljak*”. *Dsida Jenő* is verselt a másik erdélyi, a püspökké lett *Makkai Sándorról*, aki regényt írt a magyar fa sorsáról. A versben az ítélkező erdőről regélt, amely a villám sújtotta fát, „*a vakmerő, üszkös, torzfelete csonkot/kitagadta! Kitagadta!*”. Az Erdélytől messze vándorolt *Wass Albert* sem tudta tollát megvonni a fájó emlékeztől, amint az orkán utáni fák tört gerinccel útra dől-

nek: „*Szegény, szél-járta, árva fának:/a magyar fának ez a sorsa!*”. De a Bolyait temető tiszteletes úr írta le először az oly sok esetben valós erdélyi és magyar sorsigazságot. Fentebb idézett két mondatánál ma sem tudnánk jobban összefoglalni Bolyai életének tanulságait és magyar nemzetünknek szóló üzenetét!

BOLYAI MÉG KANTOT IS BÍRÁLTA

A mindennapi szemlélet azt sugallta, hogy a körülöttünk lévő világ euklideszi. Azaz az euklideszi geometriával, tehát pontok, egyenesek és síkok segítségével leírható. Kant is ezt tanította. Bolyai viszont élesen bírálta Kantnak a térrel kapcsolatos gondolatait: „*A különben sok érdemű, és szépelmű Kant alaptalan, s helytelenül el-
ficamodva az értelmetlen tant tanálta is állítani: hogy az úr ... nem önálló-mi, hanem csak nézlet vagy látványaink idomja!*”.

Ma már másként látjuk a tér valóságát. Hiszen az általános relativitás-elmélet kapcsán állíthatjuk, hogy éppen a tér az a valóság, amely ilyen vagy olyan tulajdonságokat is mutat. Tehát nem csupán a képzeletünk-

ben van meg, miként Immanuel Kant esetében, hanem valóságos természetem. Bolyai valójában a maga bátor lépésével arra mutatott rá, hogy logikailag lehetséges a nem-euklideszi geometria is. Amikor 1891-ben *George Bruce Halsted* professzor Bolyai új térelméletét angolra fordította, az előszóban ezt írta: „*Ez a huszonnégy oldal a legrendkívülbb két tucat oldal a gondolkodás történetében.*”

Gaál akadémikus professzor úrnak köszönjük tudománytörténeti esszéjét. És az emlékeztetést: Bolyai indította el útjára a folyamatot a zárt axiomatikus világ felnyitásával, ami *Einsteinig* vezetett, aki a fény állandó sebességének feltételezésével hatalmas eredményt hagyott az utókorra. Ilyen értelemben a kálvinista székelő Bolyainak tényleg igaza lett: „a semmiből egy új, más világot teremtettem”!

Kiváltképpen igaz ez december 5-én! Hála az istenadta „magyar nép géniuszának”. És köszönet az emlékező emlékeztetőknek!

dr. Békefy Lajos

Testvéri közösségben megvitatni közös ügyeinket

Rimaszombatban tartották meg a Generális Konvent elnökségének legutóbbi ülését. A Kárpát-medence magyar reformátusságának püspökeit és főgondnokait tömörítő szervezet a kárpátaljai testvérek nehézségei mellett az egységnapról, egy a gályarabokra emlékező programsorozatról és a horvátországi reformátusok helyzetéről is szót ejtett. A házigazda Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökét, Géresi Róbertet telefonon kérdeztük az eseményről.

Géresi Róbert püspök
Fotó: Sebestyén László

Házigazdaként hogy értékeli a Generális Konvent elnökségének legutóbbi ülését?

Amióta a járványhelyzetnek vége van, az elnökség újra tud legalább fél-évente személyesen is találkozni. Egy éve lehetett tudni, hogy most Rimaszombatban mi adunk otthont ennek a tanácskozásnak. Nagy örömünkre szolgált, hogy teljes létszámban vettünk részt az eseményen, tehát minden püspök és minden főgondnok jelen volt. A megbeszélés előtt ellátogattunk Sztregovára, a Madách-kúriába. A költő ebben az épületben élt, és itt írta meg *Az ember tragédiáját* is. Ez után a kirándulás után kezdődött meg a

tanácskozás, ami egy délutánt és egy másnap délelőttöt vett igénybe fontos napirendi pontokkal.

A tanácskozáson meghallgatták a horvátországi reformátusok helyzetéről készült felmérés eredményeit is. A horvátországi reformátusok helyzete sajátos a református testvéri közösségen belül, ők még nem tudtak ugyanis teljes egységben lenni. A Generális Konvent elnöksége szeretne segítséget nyújtani egy olyan típusú közeledéshez, amely a teljes egységet jelenítené meg a továbbiakban.

Napi aktuális kérdések is terítékre kerültek, például az izraeli-palesztin háború vagy Kárpátalja jelenlegi helyzete.

Előszörban Kárpátaljával foglalkoztunk, sajnos azt kell mondjam, hogy természetesen, hisz mindannyian ismerjük a kialakult helyzetet, az orosz-ukrán háborúval kapcsolatosan. Örömmel tapasztaljuk, hogy minden egyházkerületben nagyon figyelnek Kárpátaljára és imádásos lelkülettel gondolnak az ott élő református és nem református testvéreinkre. Imádkozunk azért, hogy minél hamarabb béke legyen. Másrészt pedig

igyekszünk segítséget nyújtani azoknak a testvéreinknek, akik a legnehezebb helyzetben vannak jelenleg itt, a Kárpát-medencében. Minden egyes egyházkerület jelentős segélyprogramot működtetett és működtet jelenleg is, ahogy mi is a Felvidéken, a diakóniakon keresztül. Csak, hogy egy példát mondjak, ebben az évben, a nyári szünetben a gyermekek nyári táboroztatásához adtunk támogatást, de volt példa arra is az elmúlt évben, amikor Ukrajnából gyermekeket hoztunk a Felvidékre, és biztosítottunk számukra egy tartalmas hetet.

**Elkezdték tervezni egy gályarabút-
vonat kialakítását. Ez mi lesz?**

Háromszázötven évvel ezelőtti eseményekre emlékezik a reformátusság. Az ellenreformáció idején a református és az evangélikus lelkészeket törvényszék elé állították Pozsonyban, és akik nem tagadták meg a szolgálatot, azok közül többeket büntetésből egészen a mai Olaszországig gyalogoltattak, és ott eladták őket gályarabnak. Jelentős nemzetközi összefogással, hollandiai protestánsok segítségével sikerült még az életben lévőket kimenteni. A hitvallásra, a kitartásra meg a tudatosan vállalt igazság melletti kiállásra szeretnénk odafordítani a figyelmet ebben a mostani világban. Nem mások ellen próbálunk emlékezni ezzel a jelentős történelmi eseménnyel, hanem azzal a bizonyágtétellel, hogy a hitben való megmaradás és kiállás ma is ugyan-

olyan fontos, mint háromszázötven évvel ezelőtt. A mostani tanácskozáson megtettük az első lépéseket, és a felvidéki református egyház vállalta azt, hogy az érintett egyházkerületekkel és az egész Generális Konventtel együttműködve kidolgoz egy olyan programot, amely mentén azokban a régiókban, ahonnan gályarabnak hurcoltak el lelkészeket, megemlékezéseket, konferenciákat, istentiszteletet tartunk.

Volt olyan ügy, amit a felvidéki reformátusok nevében terjesztettek a Generális Konvent elé?

Én nem tennék különbséget, testvéri egységben élünk itt, a Kárpát-medencében és a nyugat-európai és tengeren túli

közösségekkel. Természetesen minden ilyen tanácskozáson a részegyházak beszámolnak a helyzetükről, így mi is bemutatunk azokat a kérdésköröket, amelyekkel mi élünk és foglalkozunk. Amúgy a közösség egységében gondolkodtunk és tárgyaltunk meg mindent.

Ha már egység: a jövő évi egységnap szóba került?

Az egységnap szervezése is megkezdődött. Debrecenben lesz május 25-én, és egy egész napos rendezvénysorozattal számolunk. A programok szervezésében a Tiszántúli Református Egyházkerület vállal nagy szerepet. Szeretnénk minél több reformátussal együtt lenni ezen a napon, amelynek a csúcspontja a refor-

mátus templom előtt tartott úrvacsorás istentisztelet lesz, ezen kívül pedig rengeteg színes program várja majd az érdeklődőket.

Legközelebb hol találkozik a Generális Konvent elnöksége?

A következő tanácskozás január 26-án lesz, 27-én pedig a Kárpát-medencei református lelkészek hivatalosak egy közös rendezvényre – mindkettő Budapesten. Örültünk annak, hogy most mi lehetünk a házigazdái a megbeszélésnek, mindig jó érzés az, hogy ezek az alkalmak ilyen testvéri közösségben történnek. Magam is várom a következő egyeztetést, a közös szolgálatot.

www.reformatus.hu

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Te pedig azt: Jól tévén jól tészek te, és a te magodat olyanná tészem mint a tenger, mely meg nem számláltathatik sokasága miatt.” (1Mózes 32:..)
2. „Akkor az lelke reád fog szállani, és velök együtt fogsz, és más emberré leszel.” (1Sámuel 10:..)
3. „És mondék: Én Istenem, és átalom felemelni, én Istenem, az én te hozzád, mert a mi álnokságaink fejünk fölött és a mi vétkeink mind az égig nevedtek!” (Ezsdrás 9:..)
4. „Téríts vissza Uram és visszatérünk; újítsd meg a mi, mint régen.” (Jeremiás Siralmi 5:..)
5. „És szíveteket meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülő és irgalmas ő; a haragra és nagy kegyelmű, és bánkodik a miatt.” (Jóel 2:..)
6. „A ti pedig boldogok, hogy látnak; és a ti, hogy hallanak.” (Máté ev. 13:..)
7. „Mert az Isten, aki szólt: világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten ismeretének a Jézus Krisztus arcán világoltatása végett.” (2Korinthus 4:..)
8. „Mert szinte, ha ti erősek vagytok az Úrban.” (1Thessz 3:..)
9. „És tökéletességre jutván, örök szerzője lett mindazokra nézve, akik engedelmeskednek,” (Zsid 5:..)
10. „Ha pedig közületek nincsen bölcsessége, kérje Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül adja; és megadatik néki.” (Jakab 1:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsóimihályi. Megfejtéseiket **2024. március 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Drahňov**, vagy e-mail-ben a refujsag.csoma@gmail.com címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: Pozsonyi e.m.: Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyer;** Kosár Károly - **Pozsony;** özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna - **Réte;** **Komáromi e.m.:** Botka Alexandra, Szigeti Zsuzsanna - **Bátorkeszi;** Baranyai Margit - **Marcelháza;** Bajcsi Márta, Zajos István, Csiba János - **Komárom;** Tóth Irma, Németh Irén - **Kamocsa;** Császár Vilma - **Deáki;** Fülöp Gulyás Erzsébet - **Párkány;** **Barsi e.m.:** Szalay Ferencné, Özv. Demény Lajosné - **Fél;** Németh Erzsébet - **Nyírágó;** Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat;** Szabó Gabriella - **Pozba;** Császár Viola - **Töhöl;** Palásti Aranka - **Léva;** özv. Bertók Istvánné - **Barsvárad;** Fülöp Gizella - **Barsbaracska;** **Gömöri e.m.:** Schiller Mária - **Tornalja;** Jakab Edit - **Jéne;** Széplaky Tünde - **Rimaszombat;** **Abaúj-tornai e.m.:** Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné - **Migléc;** Csáji István, Páricsi Ödön - **Nagyida;** Dringus Júlia - **Cséc;** özv. Szabó Gyuláné - **Lucska;** ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné - **Reste;** Kerekes Béláné - **Felsőlánc;** Szanko Mónika - **Berzété;** **Zempléni e.m.:** Kasko János, Jártas Lászlóné - **Újhely;** Gönczy Júlia - **Bacska;** Csernyánszky Erzsébet, **Imreg;** Kiss Magdaléna, Mladanec Irén, Rácz Erzsébet - **Bodrogszerdahely;** Rigó Katalin, Egri Klára, Özv. Gerenyi Lászlóné - **Örös;** Máté Etela - **Kiskövesd;** Zelenák Éva - **Szentmária;** Árvay János, Parajos Veronika - **Zemplén;** **Ungi e.m.:** özv. Molnár Sándorné, özv. Csicséri Józsefné, **Kisrácsa;** Kovács Benjáminné, **Kaposkelecseny;** özv. Ladányi Lászlóné, **Deregyő;** Dupály Csilla, **Abara;** Géczy Csabáné, Üveges Margita, **Nagykapos;**

Jutalmazottak: Kosár Károly – Pozsony, **Csiba János** – Komárom, **Fülöp Gizella** – Barsbaracska, **Széplaky Tünde** – Rimaszombat, **Szanko Mónika** – Berzété, **Parajos Veronika** – Zemplén, **Üveges Margita** - Nagykapos

„Mi Atyánk, Aki a mennyekben vagy...”

A „Mi Atyánk” imádság, más néven, az Úr imádsága, vagy az Úrtól tanult imádságunk, a Bibliában a Máté evangéliumának 6. fejezetének 9-13. verseiben olvasható. Ez az imádság a Hegyi Beszéd központi része, mondhatni, annak a szíve, amikor Jézus az imádkozás fontosságára hívja fel a tanítványok figyelmét. Arra kéri őket, hogy Istent Atyjuknak szólítsák, követve az Ő példáját. Így fohászkodjanak Hozzá, így magasztalják az Ő nevét, kérjenek Tőle segítséget, miközben bizalmukba fogadják, és reménységgel telve, Tőle várják a mindennapos erőt, békességet, szeretetet, reménységet. Az Úr imádságát meg is zenésítették, a 2021-ben kiadott, új református énekeskönyvben három éneknek is az alapszövegeként szolgál.

Ezt az imádságot már kisgyermek korunkban elkezd velünk tanítani anyukánk, apukánk, vagy épp keresztszüleink, nagyszüleink. Mivel egy hosszabb imádságról van szó, készítettünk hozzá egy kis illusztrációt, így a képek segítségével talán könnyíteni tudjuk a legkisebbek tanulását, tanítását. A képek egyes szavak, fogalmak mélyebb és összetettebb értelmét is igyekeznek mutatni, mely jó alapot adhat a gyerekekkel való beszélgetésre, legyen szó a mi Urunkról, a Mennyről, az Ő akaratáról, a megbocsátásról, a kísértésről, megszabadításról, ország(ok)ról, hatal(om)makról, dicsőségről...

Így elérhetjük azt, hogy az Úrtól tanult imádság ne csak egy elmormolt szöveg-tömeg legyen, hanem értelmet nyerjen minden szókapcsolat, gyerme-

kek és felnőttek számára egyaránt. Miközben magyarázunk és a magyarázatot hallgatjuk, mélyebben végig gondolhatjuk, miért pont ezt az imád-

ságot tanította Jézus tanítványainak és miért ezt nevezzük az Úr imádságnak.

Csoma Annamária

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben,

szenteltessék meg a te neved,

jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod,

mint a mennyben, úgy a földön is;

a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,

és bocsásd meg a mi vétkeinket,

miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeznek;

és ne vígy minket kísértésbe,

de szabadíts meg minket a gonosztól;

mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta.
Azonosítószám: BGA/413/2023